

Dünyanın en büyük kütüphanesi

ABD KONGRE KÜTÜPHANESİ

LIBRARY OF CONGRESS

A

MERİKA Birleşik Devletleri'nin millî kütüphanesi kabul edilen Kongre Kütüphanesi (Library of Congress) kitap sayısı

bakımından dünyanın en büyük kütüphanesi kabul ediliyor. 1800 yılında ABD başkanı John Adams'ın girişimleriyle kurulan kütüphane kongre üyelerinin, devlet adamlarının ve kurumlarının, komite ve personelin ihtiyaçlarına hizmet etmeyi amaçlıyor. Ancak bilim adamları, sanatçılar ve araştırmacılara da kapısı açık. ABD ve Britanya İmparatorluğu arasında gerçekleşen ve 3 yıl süren 1812 Savaşı sırasında kütüphane, İngilizler tarafından tamamen yakıldı. Buna karşın 1815 yılında savaş bitince ABD Başkanı Thomas Jefferson 6 bin 487 kitaptan oluşan kütüphanesinin tamamını bağışlayarak Kongre Kütüphanesini yeniden kurdu. O tarihten itibaren kütüphane bağış, satın alma, hediye, değiş-tokuş yoluyla hızla büyüdü.

1864-1897 yılları arasında kütüphaneci olarak çalışan Ainsworth Rand Spofford, kütüphanenin müstakil bir binaya taşınmasını önerdi. 1897'den itibaren ayrı binada hizmet veren kütüphane, kitap sayısının ve taleplerin artmasına paralel olarak birkaç defa yer değiştirdi. Bugün kullanılan binaya ise 1980 yılında taşındı.

1870 yılında yine Spofford'un tek-

lifiyle çıkarılan telif yasasından sonra ülkedeki her türlü yayından bir nüsha kütüphanenin envanterine eklenmeye başlandı. Bugünlerde envanterine günde ortalama 14 bin yeni parçanın eklendiği kütüphane mevcut binasının imkanlarını da zorluyor.

Son verilere göre kütüphanenin kitap koleksiyonlarının yarıya yakını İngilizce, diğer yarısında ise 470 dilden eserler mevcut. Bunlar arasında Arapça, İspanyolca ve Portekizce koleksiyonları zengin bir içeriğe sahip. Slav ve Asya dillerindeki koleksiyonlar da dikkat çekici. Kongre Kütüphanesi dünyanın hukuk sahasındaki en büyük kütüphanesi olma vasfına sahip. Ayrıca 15. yüzyılda Avrupa'da yayınlanan kitapların bulunduğu 700 bin ciltten oluşan kapsamlı koleksiyonuyla en büyük nadir eserler kütüphanesi. Envanterinde ABD hükümet belgelerinin yanında Calvin Coolidge, Alexander Graham Bell ve Wright kardeşler gibi mucitlerin; Susan B. Anthony ve Frederick Douglass gibi sosyal reformcuların ve Walt Whitman gibi kültürel figürlerin özel arşivleri de bulunuyor.

1994'te başlayan dijitalleştirme çalışmalarıyla kütüphanedeki koleksiyonlar Ulusal Dijital Kütüphane Programı (NDLP) üzerinden erişime açıldı. Kütüphanenin kuruluşunun 200. yıldönümü münasebetiyle 2000 yılında 5 milyondan fazla eserin (elyazmaları,

filmler, ses kayıtları ve fotoğraflar) yüksek kalitedeki dijital versiyonları ücretsiz olarak paylaşıldı. American Memory Web sitesinin amacı internete erişimi olan herkesin dünyanın her yerinden kütüphanedeki metinlerden ve görüntülerden faydalanması sağlamak. Bugün itibarıyla site üzerinden Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca ve Portekizce olmak üzere yedi dilde arama yapılabilmektedir. Dijital koleksiyonda kitapların yanında elyazmaları, süreli yayınlar, güncel ve tarihi haritalar, sanatsal değeri olan çizim ve materyaller, nota kayıtları, sesli ve görüntülü malzemeler yer almaktadır. İhtiyaç duyulduğunda dijital portal üzerinden çevrimiçi danışmanlardan yardım almak da mümkün.

Sultan II. Abdülhamid'in 1880-1893 dönemine ait fotoğraf arşivini merak edenlerin başvuracağı adres de Kongre Kütüphanesi. Arşiv 1891 fotoğraf ve dijital baskıdan oluşuyor. Ermeni asıllı Abdullah Biraderler tarafından çekilen fotoğraflar arasında portreler, askerî ekipman, okul ve hastane gibi devlet kurumları ve Osmanlı toplumunun günlük hayatından kesitler sunan kareler var. **Z**

